

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

фахова профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		2
Семестр		3-4
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		120 годин / 4 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Дубка Олександр Сергійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Старший викладач кафедри оркестрових духових та ударних інструментів
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/structure/faculties/orchestral/orchestral-wind-and-percussion-instruments-and-opera-and-symphonic-conducting
	e-mail	oleksandr.dubka@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Методика викладання спеціальних дисциплін» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи знань, умінь і навичок, необхідних для підвищення рівня педагогічної майстерності у викладанні спеціальних дисциплін. Навчальна дисципліна відіграє провідну роль у розвитку логічного мислення майбутніх викладачів, а також у формуванні здатності ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності в галузі виконавської педагогіки.
Мета дисципліни		Формування професійної готовності здобувачів вищої освіти до здійснення виконавсько-педагогічної діяльності у сфері мистецтва гри на духових та ударних інструментах.

	Засвоєння навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» передбачає опанування теоретичних знань, розвиток практичних умінь і навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності майбутнього педагога-музиканта.
Програмні результати навчання	ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички а процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН13. Уміти здійснювати педагогічну діяльність. ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/виконавської майстерності теорії, історії музики/композиції. ПРН16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти. ПРН 18. Застосовувати на практиці правила та норми охорони праці.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК 19 Здатність дотримуватися професійних та етичних норм поведінки.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Професійні компетентності	ПК1. Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання ПК2. Здатність до роботи з документами, що відображають та забезпечують освітній процес. ПК3. Здатність визначати рівень здібностей учнів.

	ПК4. Здатність розробляти, адаптувати та узагальнювати навчальні матеріали.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Цілі й задачі курсу. Його місце в системі спеціальної і музично-теоретичної підготовки фахівця. <i>Тема 2.</i> Психофізіологія виконавства та її значення у роботі виконавського апарату музиканта-духовика. <i>Тема 3.</i> Специфічні риси та методи формування постановки виконавського апарату. <i>Тема 4.</i> Специфіка виконавського дихання. <i>Тема 5.</i> Взаємодія дихання, амбушюра та резонаторів у грі на інструменті. <i>Тема 6.</i> Види атаки звуку у виконавстві на духових та ударних інструментах. <i>Тема 7.</i> Художнє значення та класифікація штрихів. <i>Тема 8.</i> Активізація відчуття ритму та слуху. <i>Тема 9.</i> Моторика. Методи роботи над технічними труднощами. <i>Тема 10.</i> Методичні підходи до формування динамічної виразності. <i>Тема 11.</i> Специфіка ансамблевого виконавства і характерні риси мислення ансамбліста. <i>Тема 12.</i> Основні етапи роботи над сольним, ансамблевим та оркестровим творами. <i>Тема 13.</i> Методика проведення уроку. <i>Тема 14.</i> Особливості організації самостійних занять здобувача освіти. <i>Тема 15.</i> Реалізація виховного потенціалу навчального процесу.
Види занять	Лекції, семінарські заняття та самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти тощо).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до чинного Положення про організацію поточного та підсумкового контролю знань, Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (max 60 б.): усне опитування (бесіди, доповіді, повідомлення, читання й аналіз текстів), письмові роботи (контрольні, реферати, письмове викладення навчального матеріалу), комбіновані форми, презентації, тестування, а також метод педагогічного спостереження.

	Семестровий контроль (max 40 б.): екзамен. Допуск до екзамену можливий за умови повного виконання навчальної програми дисципліни та отримання не менше 20 балів за поточний контроль. Загальна мінімальна кількість балів, необхідна для зарахування дисципліни з позитивною оцінкою, становить 60 балів. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті. Критерії оцінювання наведено за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1iOtLhJ9o73h0N9ADWps0AKtbk786zkLZ/edit?usp=drive_web&ouid=116176611480115940435&rtpof=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Goole meet, Moodle, листування через e-mail. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Апатський, В. (1993). <i>Теоретичні основи гри на духових інструментах (на прикладі фагота)</i> (Автореферат дисертації кандидата мистецтвознавства). Київська державна консерваторія імені П. І. Чайковського. Ареф'єв, В., & Михайлова, Н. (2016). <i>Самостійна робота студентів під час педагогічної практики</i>. Центр учбової літератури. Воевідко, Л. (2013). <i>Самостійна робота студентів з «Методики музичного виховання»</i>. Абетка. Гладких, А. (2008). <i>Методика навчання гри на духових інструментах</i>. ХДАК. Григор'єв, Г. (2015). <i>Оркестрова майстерність та методика роботи з оркестром</i>. Логос. Григор'єва, В. (2011). <i>Методика формування творчого мислення учнів початкової школи у процесі мистецької діяльності</i>. Ткачук, О. В., & Марценюк, Г. (2006). <i>Методика викладання гри на духових інструментах</i>. КНУКіМ.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 р.